# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 3. *Vinerĭ 4 (16) Ianuariu* 1885.


## Românii, Tronulŭ şi opiniunea publică.

II.

Nu numai o singură dată dela întroducerea dualismului amŭ trebuitŭ sĕ facemŭ durerósa esperienţă, că Suveranulŭ nostru, încâtŭ privesce dorinţele şi năsuinţele conducĕtorilorŭ românĭ, a celorŭ preoţescĭ nu mai puţinŭ ca şi a celorŭ mirenescĭ, a fostŭ informatŭ în modŭ nefavorabilŭ şi neesactŭ de cătră consiliarii sĕi.

Nu voimŭ sĕ vorbimŭ aicĭ de cuvintele dojenitóre, ce au fostŭ pronunţate de cătră capulŭ statului la Seghedinŭ şi astă véră la Aradŭ cătră deputaţiunile clerului nostru, căcĭ, amĕsuratŭ usului constituţiunalŭ, acolo au vorbitŭ prin graiulŭ monarchului consiliarii sĕi înşişĭ.

Ne aducemŭ însĕ aminte de rĕspunsulŭ, ce l'a datŭ Maiestatea Sa în anulŭ 1868 într'o audienţă privată trămisului celorŭ, cari erau urmăriţĭ pentru subscrierea cunoscutului pronunciamentŭ dela Blaşiu, şi comparândŭ acestŭ rĕspunsŭ pré înaltŭ cu întrebarea ce a adresat'o Suveranulŭ nostru în Augustŭ anulŭ trecutŭ unuia din prelaţii noştri, trebue sĕ ajungemŭ la o conclusiune fórte durerósă pentru noi Românii.

Amŭ aflatŭ dintr'unŭ isvorŭ demnŭ de tótă credinţa, că astă véră cu ocasiunea festivităţilorŭ de primire, în ajunulŭ marilorŭ manevre, Maiestatea Sa a binevoitŭ a se adresa cătră unulŭ din înalţii noştri prelaţĭ în limba maghiară pe ne aşteptate cu următórea întrebare: „Mit akarnak a románok azzal a paszivitással?“ (Ce voiescŭ Românii cu passivitatea lorŭ?)

Nu scimŭ décă a rĕspunsŭ ceva şi ce anume a rĕspunsŭ acelŭ demnitarŭ bisericescŭ la întrebarea prea înaltă la care nu se va fi aşteptatŭ. Nicĭ pentru aceea nu putemŭ stá bunĭ, décă Maiestatea Sa a întrebutnţatŭ întocmai cuvintele de mai susŭ. Ajunge însă că capulŭ statului a voitŭ sĕ se informeze de-adreptulŭ dela unŭ prelatŭ românŭ despre motivele atitudinei politice a Româniloŕŭ din Transilvania şi că prin acésta a probatŭ evidentŭ, că la finele lui Augustŭ 1884 î erau încă necunoscute adevĕratele motive ale oposiţiunei nóstre naţionale.

Ce vrea sĕ ḑică acésta?

Acésta vrea sĕ ḑică nicĭ mai multŭ nicĭ mai puţinŭ decâtŭ că noi Românii ardelenĭ, carĭ de 16 anĭ ne aflămŭ în oposiţiune cu guvernulŭ Maiestăţii Sale, fie din vina nóstră, fie din vina altorŭ împrejurărĭ n'amŭ pututŭ străbate până aḑi cu cererile şi plângerile nóstre până la tronŭ.

Suveranulŭ nostru nu cunósce durerile şi suferinţele nóstre şi póte că tăcerea aprópe resignată, cu care îndură Românii şi cele mai aspre lovirĭ din partea celorŭ dela putere, loviturĭ ce ni se dau chiar în prejudiţiulŭ şi cu călcarea vĕdită a constituţiei şi a legilorŭ în vigóre, sĕ'lŭ întărésca în credinţă, că consiliarii Sĕi actualĭ vorbescŭ numai şi numai purulŭ adevĕrŭ, când descriu lucrurile astfelŭ, ca şi când marea massă a poporului românŭ ar fi pe deplinŭ mulţămită cu starea de faţă a lucrurilorŭ şi oposiţiunea s'ar face numai de cătră o mână de „turburătorĭ neconscienţioşĭ“, carĭ „lucră mână în mână cu inimicii din afară în contra unităţii statului.“

Vomŭ servi spre ilustrarea pĕrerei acesteia c'unŭ esemplu din timpulŭ celŭ mai nou.

Românii ardelenĭ se aflau în alŭ 14-lea anŭ alŭ oposiţiunei lorŭ. Linişte mare domnea în ţéră. Tóte mergéu după vechiulŭ calapodŭ. Regimulŭ ungurescŭ lucrá înainte nestinghiritŭ la completarea operei sale de centralisare şi de maghiarisare. Noi „preserveramŭ“ în politica nóstră de abstinenţă, pressa maghiară presevera în a ne calumniá din resputerĭ şi a atribuí scopurile cele mai detestabile celorŭ 153 de delegaţĭ ai alegĕtorilorŭ noştri, carĭ la 1881 s'au fostŭ încumetatŭ a se arătá din nou nemulţămiţĭ cu starea lucrurilorŭ. Biroulŭ de pressă jidano-maghiarŭ din Peşta lucrá bărbătesce spre a face opiniune în monarchiă şi în strĕinătate contra agitatorilorŭ „daco-românĭ“ din Ardélŭ; poporulŭ românŭ era descrisŭ ca poporulŭ celŭ mai blândŭ şi mulţămitŭ de pe totŭ globulŭ ungurescŭ.

Tóte mergeau strună pentru cei dela putere şi pentru planurile lorŭ. Când eată că deodată se înalţă, în primă-véra anului 1883, în pacĭniculŭ Ardélŭ, o volbură, care era p'aci, p'aci sĕ restórne totŭ edificiulŭ clăditŭ de adversarii némului nostru numai din neadevĕrurĭ. In cursŭ de douĕ sĕptĕmânĭ se ţinură vre-o ḑece adunărĭ poporale române, cari tóte au protestatŭ cu solemnitate în contra încercărilorŭ de a maghiarisá scólele românescĭ.

Glasulŭ poporului produse mare spaimă între cei dela guvernŭ. Manifestaţiunile poporale române nu puteau remâné ascunse lumei celei mari, care î sciea pe Românĭ mulţumiţĭ şi feriţĭ sub oblăduirea ungurésca şi fórte uşorŭ protestaţiunile nóstre puteau se ajungă la urechile monarchului.

Urmarea a fostŭ, că au sositŭ ucasurĭ după ucasurĭ, prin carĭ s'a restrînsŭ dreptulŭ de adunare şi s'au ameninţatŭ „turburatorii“ ér câţiva fruntaşĭ românĭ din Deva fură traşĭ chiar în judecată.

Totŭ la urmă î vine mintea Românului. Manifestaţiunile dela 1883 trebuia sĕ se facă în mĕsură multŭ mai mare încă la 1879 când s'a tractatŭ de maghiarisarea scólelorŭ nóstre poporale. Din parte-ne amŭ fostŭ cerutŭ atuncĭ ca pasulŭ prelaţilorŭ noştri sĕ fie sprijinitŭ de poporŭ.

Nu s'a întêmplatŭ însĕ acésta. Amŭ tăcutŭ la 1879 şi ne-amŭ liniştitŭ prea curêndŭ la 1883.

—o—

## CRONICA POLITICĂ.

O fóiă din Pesta istorisesce despre o audienţă, ce a avut'o deunăḑile cardinalulŭ Simor la Maiestatea Sa, multe lucrurĭ interesante. Dice, că cardinalulŭ Simor s'ar fi dusŭ în Pesta la dorinţa esprimată a ministrului-preşedinte şi totŭ prin iniţiativa acestuia s'a pusŭ la cale şi audienţa, în care în prima liniă s'a tractatŭ despre unŭ compromisŭ în privinţa camerei magnaţilorŭ. Acestŭ compromisŭ constă în aceea, ca guvernulŭ sĕ numéscă pe episcopii titularĭ membri pe viaţă ai camerei magnaţilorŭ şi în schimbŭ sĕ îmbunătăţéscă starea materială a clerului de josŭ. O altă cestiune, pentru care ministrulŭ Tisza a doritŭ intervenţiunea cardinalului primat prin Corónă, privesce agitaţiunile episcopului Strossmayer. După cum spune fóia pestană, Maiestatea Sa ar fi provocatŭ pe cardinalulŭ Simor sĕ adreseze Papei o scrisóre, în care sĕ-i lămuréscă uneltirile, periculóse ststului, ale episcopului din Djacovar. Mai departe Maiestatea Sa a provocatŭ pe cardinalulŭ, ca pe capulŭ bisericei catolice din Ungaria, ca în puterea jurisdicţiunei sale asupra dieceselorŭ ţĕrii sĕ aducă pe episcopii cu idei panslaviste la datoriile lorŭ cătră statulŭ ungarŭ, pentru ca coróna sĕ nu fie silită a face întrebuinţare faţă cu ei de puterea sa apostolică şi de drepturile ce are.

Nu se scie întru câtŭ acestea suntŭ séu nu adevĕrate. Destulŭ că Tisza vrea sĕ-şĭ facă din clerŭ o bună unéltă pentru scopurile sale.

*

Cu ocasiunea desbaterii asupra bugetului ministerului de agricultură şi comerţŭ, deputatulŭ Iulius Horvath ḑise, că statulŭ naţionalŭ e posibilŭ numai prin asimilare, şi celŭ mai potrivitŭ terenŭ pentru acésta este economia. Pe acestŭ terenŭ se potŭ aplaná interesele cele mai diferite. Dacă oraşele săsescĭ din Ardélŭ au decăḑutŭ, causa e că aceste oraşe şi deputaţii saşĭ au fŭcutŭ politică de naţionalităţĭ şi de rase, negligându'şĭ interesele lorŭ economice.

Cu alte cuvinte: faceţĭ politică maghiară, décă vreţĭ sĕ trăiţĭ uşorŭ; altfelŭ veţĭ fi nimiciţĭ! Acum sciu Saşii de unde le vine peirea?

*

Pe când Anglia, Germania, Italia şi alte state europene ca Olanda şi Portugalia cautā sĕ'şĭ desvólte repede politica lorŭ colonială şi 'şĭ anexéză ţinuturĭ în Africa şi Australia, Rusia înaintéză cu paşĭ repeḑĭ în Asia centrală, fără sĕ întêmpine vr'o pedecă. Nu de multŭ s'a împrăştiatŭ din Parisŭ scirea, că Rusia ţintesce sĕ ocupe Heratulŭ şi sĕ'şĭ împingă sentinelele căzăcescĭ până la graniţele imperiului indicŭ. »Journal de St. Pétersbourg« a combătutŭ energicŭ acéstă scire, dér corespondentulŭ din Parisŭ alŭ lui »Times« nu pune nicĭ unŭ preţŭ pe desminţirea fóiei rusescĭ, deórece totŭ aşa făcuse şi cu scirea despre anexarea Mervului, care în urmă tot s'a îndeplinit. In cestiunea înaintării cătră Afghanistanŭ dă tonulŭ partida militară. Nu e unŭ generalŭ rusŭ, care sĕ nu susţină, că numai ocupându-se Heratulŭ se póte păstra Mervulŭ Chiar ambasadorii ruşĭ sunt alăturea cu partida militară în ce privesce Afghanistanulŭ şi declară de chimerice îngrijirile ce le are d. Giers, că Anglia ar opune resistenţă Rusiei.

Póte că nu va trece multŭ şi vomŭ auḑi, că Casacii sunt la porţile Heratului. Se vede, că planurile cancelarului, d'a se scăpá pentru câtva timpŭ de Rusia şi de Anglia, sunt bine chibzuite, şi încurcând pe cele douĕ puterĭ în Asia va putea sĕ se ocupe în linişte de cestiunile europene, care'i zacŭ pe inimă.

*

Tóte foile englese afirmă, că declaraţiunile principelui Bismarck în parlamentulŭ germanŭ suntŭ pentru Anglia amicale şi liniştitóre. Numai „Pall Mall Gazette« face o escepţiune. Organulŭ imperialiştilorŭ radicalĭ arată, că discursulŭ lui Bismarck vĕdesce o minte sănĕtósă, deschisă, nefricósă şi aspră, dar ar fi o nebuniă a o considerá ca liniştitóre şi reservată pentru guvernulŭ englesŭ. Cancelarulŭ imperiului germanŭ întonéză pré multŭ, că tóte greutăţile ce le-au întêmpinatŭ Germanii sunt numai urmările intrigilorŭ englesescĭ. Bismarck într'adevĕrŭ este cuprinsŭ de fixa idee, că funcţionarii şi supuşii englesĭ au împedecatŭ espansiunea Germanilorŭ şi au jignitŭ prestigiulŭ germanŭ şi guvernulŭ englesŭ este pré slabŭ séu n'a purcesŭ onestŭ în încercările sale, de a împedecá acéstă jignire. Bismark ameninţă, că dacă Anglia va împedeca pe Germania în Africa si în Australia, va supĕra Germania pe Anglia în Egipetŭ şi va sprijiní acolo intenţiunile Franţei şi acéstă ameninţare este fórte seriósă, încâtŭ a mai susţiné astăḑĭ că Angliei nu'i pasă de tóte celelalte ţĕrĭ este o nebuniă mare. Este unŭ prospectŭ fórte frumosŭ pentru Anglia, de a fi trasă la rĕspundere pentru orĭce capŭ germanŭ, spartŭ în Africa. Bismarck nu se raḑimă pe alianţe sentimentale. Politica lui Bismarck se baséză pe principiulŭ: dau, ca sĕ-mĭ dai, şi astfelŭ trebue sĕ se întocméscă şi cabinetulŭ englesŭ.

*

In palatulŭ Sultanului se plănuise, precum se scrie din Constantinopole, o conjuraţiune de cătră Cerchesĭ, cu scopŭ d'a înfiinţá unŭ principatŭ circasianŭ; celŭ puţinŭ aşa s'a aflatŭ din investigaţiunea făcută. Vinovaţii vorŭ fi esilaţĭ, se ḑice, într'o fortăreţă depărtată. Despre capulŭ conjuraţiunii colonelulŭ Ahmed Bey, care a fostŭ omulŭ de încredere alŭ Sultanului, se istorisescŭ lucrurĭ ne mai auḑite. Datoriile ce le-a făcutŭ elŭ pe la diferiţĭ

bancherĭ din Galata se urcă la vr'o 40,000 funţĭ. Ducea o viaţă fórte destrabălată; închiriase în Pera o casă, pe care o îmbrăcase într'unŭ luxŭ princiarŭ. Acolo se petrecéu cele mai desfrênate orgii. La Ahmed Bey s'au aflatŭ documente compromiţĕtóre şi — fotografii obscene. Când acestea i-s'au presentatŭ Sultanului, acesta sĕ fi ḑisŭ: „Intrebaţĭ pe Ahmed Bey, dacă acestea suntŭ însemnele principatului, ce voia elŭ sĕ întemeieze.«

——o——

### Prigonirea Româniloră.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.)

Valea Galdei 1 Ianuariu 1885.

Maghiarisare şi ér maghiarisare! strigă oficialii maghiarĭ, căcĭ statulŭ e maghiarŭ şi tóte popórele suntŭ obligate a vorbí şi a scrie unguresce!

Amŭ ajunsŭ timpulŭ, ca noi Românii sĕ nu ne mai putemŭ folosí de limba nóstră strămoşéscă. **Bietulŭ ţĕranŭ nu mai e ascultatŭ a-şĭ face rugarea cătră judecătorii în limba română, ci numai în limba maghiară.**

Vre-o câţĭ-va locuitorĭ din Mogoşŭ şi Intregalde facêndŭ têrgurĭ cu nisce agri încheiară contracte cu vênḑĕtorii după recerinţele legii. Se'nţelege că dênşii au cerutŭ ca aceste contracte, 24 la numĕrŭ, sĕ fie scrise în limba română, ca sĕ le înţelégă şi sĕ scie ce au datŭ şi la ce s'au obligatŭ cumpĕrătorii.

Insă ce sĕ veḑĭ? Sub-judele Szempaly dela cărţile funduare din Aiudŭ **a respinsŭ rugările locuitoriloră români din motivulŭ că au fostŭ scrise în limba română.** Elŭ rĕspunse, că judecătoria se află în statulŭ maghiarŭ şi de aceea şi rugarea trebue sĕ fie făcută în limba maghiară.

Bieţii ţĕranĭ au alergatŭ încóce şi încolo la têrgurĭ şi la oraşe, ca sĕ li se traducă actele în limba maghiară. Se înţelege că au avutŭ destule cheltuelĭ. Astfelŭ au înaintatŭ din nou hârtiile şi încă în limba maghiară.

Resultatulŭ a fostŭ însĕ şi acum negativŭ. Rubrurile, ḑise judele, nu consună cu cererile, fiindcă sunt scrise romanesce. Resoluţiunea la aceste cererĭ a fostŭ subscrisă chiar de judele Csernatoni Vajducz. Astfelŭ li s'au causatŭ locuitoriloră numai în timbre daune de 50—100 fl.

Étă ce a ajunsŭ bietulŭ „Românŭ în acestŭ statŭ poliglotŭ, ca **sĕ nu-i mai fie ertatŭ a-şĭ cumpără avere în limba sa maternă.**

Cum sĕ nu i-o facă acésta funcţiunarii dela Aiudŭ bietului plugarŭ, décă chiar Escelenţei Sale părintelui Mitropolitŭ dela Blaşiu, care în Decemvre anul curentŭ s'a adresatŭ printr'o scrisóre oficiósă în limba română cătră tribunalulŭ regescŭ din Alba-Iulia în unele cause urbariale, **i-a fostŭ respinsă** scrisórea, pentru că a fostŭ scrisă romănesce şi nu unguresce.

Românulŭ respinsŭ de pretutindenĭ nu-şĭ mai află aḑĭ nicăirĭ adăpostŭ în acestŭ statŭ. Mai esistă óre aḑĭ vr'unŭ forŭ la care sĕ pótă ţânguí omulŭ apĕsatŭ?

Ce timpurĭ ai ajunsŭ Române, care de 17 seculĭ cultivĭ aceste locurĭ! Venit'au multe asupra capului tĕu, venit'au Goţĭ, Hunĭ, Tătarĭ, Gepiḑĭ şi Avarĭ, tóte necazurile le-ai suferitŭ. Dér acum ţi se spune că eştĭ liberŭ şi că legea te îndreptăţesce a fi liberŭ, dér esecutorii legei te prigonescŭ mai rĕu ca Tătarii, căcĭ ambele 'ţĭ pirónă creerii, îţĭ astupă gura şi ochii, ca sĕ nu mai poţĭ cugetá, vorbi şi scrie românesce!

*Unŭ asupritŭ.*

——o——

## SCIRILE ḐILEI.

In numĕrulŭ de aḑĭ alŭ fóiei nóstre amŭ începutŭ a publică în foiletonŭ grozava tragi-comedia »1884 şi 1885,« ce s'a esecutatŭ în séra de anulŭ nou, în sala redutei, cu ocasiunea petrecerei de danţŭ, arangiate în favórea vĕduveloră gr. or.

»Kronstädter Zeitung« se esprimă, între altele astfelŭ despre acéstă serată: Petrecerea de danţŭ arangiată de Românĭ a fostŭ bine cercetată, aprópe sĕ nu mai încapă lumea în sală. Grozava tragi-comediŭ »1884 şi 1885« esecutată în pausă, a fostŭ viu aplaudată.“

—0—

Parochulŭ de pănă acum alŭ bisericei gr. or. din Sibiu, d. asesorŭ consistorialŭ Zacharia Boiu s'a retrasŭ cu 1 Ianuariu 1884 dela parochiă, căreia i-a servită peste 20 de anĭ, fiindŭ înlocuitŭ cu d. presbiterŭ alŭ Sibiului d. Simeonŭ Popescu.

—0—

Ni se scrie din Deşiu, că d. Iosifŭ Keul, preşedintele tribunalului de acolo, este transferatŭ, spre părerea de rĕu a tuturoră acelora cari îlŭ cunoscŭ, la curtea de apelŭ în Têrgulŭ-Mureşului, ca jude ordinarŭ.

—0—

»Zastava,« organulŭ lui Miletici, 'şi-a schimbatŭ atâtŭ redacţiunea câtŭ şi atitudinea, renunţândŭ la programa dela Chichinda, şi adoptândŭ pe cea dela Becicherecŭ. In Croaţia şi de o parte dintre Sêrbĭ a fostŭ primită cu entusiasmŭ acéstă schimbare, pe care a făcut'o cunoscută în »Zastava« fica lui Miletici printr'o scrisóre. Intre multele telegrame de felicitare, „Zastava« publică şi următórele: »Sĕ trăéscă fecior'a de Orleanŭ a seclului XIX. Sĕ trăéscă redacţiunea cea nouă!« Altă: Sĕ trăéscă măréţa fică a măreţului Miletici, carea a storsŭ »Zastava« (drapeluiŭ) naţională din mâna inimiciloră!«

—0—

Cu părere de rĕu anunţămŭ cetitoriloră noştri, că cu ḑiua de 31 Decemvre 1884 ḑiarulŭ „Carpaţii« din Craiova, care apĕră interesele Româniloră de orĭ unde arŭ fi fostŭ ei, şi prin urmare şi ale nóstre, ş'a suspendatŭ apariţiunea.

—0—

Direcţiunea căiloră ferate române publică prin »Monitorulŭ Oficialŭ« următórele: „Dela 5 Ianuariu 1885 st. n. transporturile de cereale expediate de la staţiunile căiloră ferate române în traficulŭ austro-ungaro-românŭ se vorŭ bucura de taxele reduse ale tarifului specialŭ de cereale din traficulŭ localŭ. Pentru acestŭ scopŭ se va restitui, pentru transportulŭ de cereale expediate în traficulŭ austro-ungarŭ-românŭ, diferinţa care esistă intre părţile nóstre aferente din acestŭ traficŭ şi taxele tarifului specialŭ Nr. 1 din tarifulŭ localŭ. Acéstă restituţiune se va face în aurŭ şi argintŭ cu agio presintatoriloră scrisoriloră de trăsură directe, cari vorŭ figura în ele ca predătorĭ séu deştinătorĭ.“

—0—

Vr'o 2,000 de Grecĭ cu episcopulŭ lorŭ în frunte au făcutŭ în Salonicŭ o demonstraţiune pacinică înaintea conacului guvernorului turcescŭ care, acordândŭ o audienţă unei deputaţiunĭ a celoră 2,000, a primitŭ asigurarea, că elementulŭ grecŭ desminte scirile despre pretinsele atrocităţĭ ce s'ar fi comisŭ în Macedonia. După acésta deputaţiunea a esprimatŭ simpatia poporaţiunii greceşti pentru Sultanŭ. Suntŭ temerĭ că poporaţiunea bulgară va face o contra demonstraţiune.

——o——

### Din parlamentulŭ românŭ.

In numerii trecuţĭ ai fóiei nóstre amŭ reprodusŭ interpelarea d-lui senatorŭ Mărzescu, prin care acusa sf. Sinodŭ că comite ilegalităţĭ şi abusurĭ. Acum reproducemŭ rĕspunsurile ce au datŭ Prelaţii d-lui Mărzescu, apĕrândŭ sf. Sinodŭ de acusările ce i s'au adusŭ:

I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ: Vĕ rogŭ d-le preşedinte, pentru că sunt slabŭ, sĕ permiteţĭ ca unŭ domnŭ secretarŭ sĕ citéscă rĕspunsulŭ meu.

— D. N. Peşacovŭ, secretarŭ alŭ biroului, citesce următorulŭ discursŭ alŭ I. P. S. S. Mitropolitulŭ Primatŭ:

Domniloră senatorĭ! De două lucrurĭ ne acusă d. Mărzescu pe noi episcopii în genere si pe mine în specialŭ: de fapte ilegale şi de fapte anticanonice, căcĭ astfelŭ este formulată interpelarea D-sale. Câtŭ privesce acusaţiunea de anticanonicitate, d-loră senatorĭ, eu contestŭ nu numai ca Primatŭ alŭ României, dar şi ca senatorŭ, contestŭ ḑicŭ d-lui Mărzescu, dreptulŭ de a ne face o asemenea acusaţiune. D-sa póte sĕ scie multă carte, póte sĕ fi cetitŭ şi recetitŭ de multe orĭ sântele canóne, şi póte D-sa sĕ le înţelégă şi sĕ le interprete cum scie şi vrea, dar după art. 21 din Constituţiune, Sântulŭ Sinodŭ este singura autoritate în dreptŭ de a interpretă canónele şi a judecă ce este canonicŭ şi necanonicŭ. D. Mărzescu ar trebui sĕ se gândéscă la acésta, mai cu sémă că nu de multŭ chiar înalta curte de casaţiune i-a pusŭ acésta în vedere cu ocasiunea unui nenorocitŭ procesŭ ce D-sa luase asupră-şĭ şi pe care l-a perdutŭ, precum va perde — sunt sigurŭ — şi procesulŭ ce ne face astăḑĭ, întru câtŭ privesce anticanonicitatea ce ne impută. Căcĭ, D-loră, eu nu credŭ, că afară de d. Mărzescu se va mai găsi vre-unulŭ în acestŭ venerabilŭ corpŭ, care sĕ voiascá a face din Senatŭ unŭ Consistoriu séu Sinodŭ, ĕră din D-vóstră nisce interpreţĭ autorisaţĭ ai canóneloră bisericescĭ. Chiar décă aţĭ voi, Constituţiunea vĕ opresce. Câtŭ privesce a doua acusaţiune, ilegalităţile ce ne împută d. Mărzescu, permiteţi-ne, a rĕspunde de o cam dată numai câtŭ mĕ privesce pe mine specialŭ.

D. Mărzescu mĕ acusă, D-loră, că prin circulara mea, relativă la dotaţiunea Corónei, aşŭ fi călcatŭ litera şi spiritulŭ legei dela 1872. Dar eu din parte-mĭ, D-loră, Senatorĭ, sciu şi susţiu că nu am călcatŭ nicĭ decum acea lege, ci din contră am împlinit'o atâtŭ în litera câtŭ şi în spiritulŭ ei. Art. 20 alŭ legei din 1872 étă ce ḑice: »Fie-care Mitropolitŭ séu episcopŭ póte publică scrisorĭ pastorale séu enciclice în eparchia sa, privitóre la religiune şi bunele moravurĭ, fără sĕ se atingă nicĭ decum legile civile şi politice.“

Eu, d-loră Senatorĭ, două lucrurĭ vĕdŭ în acestŭ articolŭ: 1) libertatea ce se dă Episcopiloră de a instruí pe fii loră duhovnicesţĭ în învĕţăturile religióse şi morale, şi alŭ 2) o precauţiune ce ia legiuitorulŭ ca Episcopii sĕ nu abuseze de acéstă libertate, atacând legile ţĕrei. Cred că şi d-vóstră vedeţĭ acelaşĭ lucru. Aşa dar, articolulŭ apĕră şi garantéză două marĭ şi însemnate interese: propagarea şi înrădăcinarea în societatea nóstră a ideiloră morale şi religióse, şi alŭ 2-lea respectarea şi păḑirea legiloră ţĕrei. Amĕudouĕ aceste interese trebue sĕ-le apere fie-care bunŭ cetăţenŭ, fie-care românŭ iubitorŭ de patriă, trebue sĕ-le apĕrămŭ cu toţii şi sĕ nu ascultămŭ pe d. Mărzescu, care voesce sĕ astupe gura bisericei, ca sĕ pótă d-sa mai uşorŭ sĕ predice anarchia. Circulara incriminată, d-loră Senatorĭ, s'a făcutŭ anume în apĕrarea ambeloră acestoră interese şi étă în care împrejurărĭ:

Vĕ aduceţĭ aminte d-loră, că îndată ce Corpurile legiuitóre au votatŭ dotaţiunea Corónei, au găsitŭ unii că este momentulŭ favorabilŭ a aţâţa ura cetăţeniloră în contra guvernului şi chiar a Suveranului nostru îndemnându-l chiar făţişŭ la rĕscólă. Eu sciu, d-loră senatorĭ, că o lege fie ea bună séu rea, pe câtă vreme ea esistă, datorĭ suntemŭ a-o respectă; şi noi Episcopii nu ne mărginimŭ numai în acésta de a-o respecta numai întru cât ne privesce pe noi, ca sĕ nu ne atragem vr'o rĕspundere, ĕră pe sub mână sĕ aţiţămŭ pe alţii în contra ei

---

## FOILETONU.

### 1884 şi 1885.

Tragi-comediă locală-naţională de Sandu Pungă-gólă, dascălŭ şi feciorŭ de popă. Jucată în presĕra anului nou în vestitulŭ oraşŭ alŭ Braşovului de mai mulţĭ perde-vară şi fură-vreme. Musică de Cobzărescu.

### I.

Anulŭ vechiu (în costumŭ de rege bĕtrânŭ, intră repede şi speriatŭ. Cătră publicŭ.)

Săriţĭ, săriţĭ, nu mĕ lăsaţĭ,
Săriţĭ, săriţĭ şi mĕ scăpaţĭ!
Unŭ duşmanŭ rĕu, neîmpăcatŭ
Mĕ urmăresce ne'ncetatŭ,
Şi vrea ca sĕ mĕ prăpădéscă,
Din lume sĕ mĕ isgonéscă.....
Săriţĭ, săriţĭ în ajutorŭ,
Săriţĭ, săriţĭ, că altfelŭ morŭ! —
Dér şi eu ḑeu înc'o facŭ vechiă,
Scii, parc'ă suntŭ într'o urechiă,
Când în asemene — adunare,
Frumósă, strălucită, mare
Intru de-odată cioropocŭ,
Şi cunoscutŭ nu suntŭ de locŭ.
Decĭ după unŭ nobilŭ obiceiu
Ce-i întrodusŭ acum şi'n Scheiu,*)
Stimate dame, damicele,
Frumóse şi mai frumuşele,
Şi domnĭ stimaţĭ şi coconaşĭ,
Unii mai slabĭ, alţii mai graşĭ,
Vĕ rogŭ, permiteţĭ sĕ'ndrăsnescŭ
Ca sĕ mĕ recomăndălescŭ;

*) Scheiulŭ este unŭ suburbiu alŭ Braşovului.

Dar pânĕ a nu îndrăsnĭ
Cinstitu-mĭ nume a numí,
Mĕ rogŭ, puţinŭ sĕ mĕ privitĭ
Ş'apoi niţelŭ sĕ vĕ gândiţĭ,
Căcĭ póte sunt mai cunoscutŭ
De cum credeaţĭ la începutŭ!...
Ei, aţĭ găcitŭ?... Nu se prea pare,
Deşi de-aicea fie-care
Trei sute ḑile şi mai bine
Avutu-m'a de soţŭ pe mine. —
Că sunt unŭ mare, mare rege,
Orĭ cine póte înţelege;
Coróna asta de hârtiă
Spune că'sŭ domnŭ pe-o'mpĕrăţiă,
Optŭ-ḑecĭ si patru eu mĕ scriu
Şi sunt alŭ dómnei Vreme fiu,
Matróna bine cunoscută,
La dame însă neplăcută.
De nu mĕ credeţĭ pe cuvêntŭ,
Sunt gata sĕ punŭ jurămêntŭ
Şi dela popa din Hurezŭ
S'aducŭ chiar carte de botezŭ.

. . . . . . . . . . . . . . .

Din ciasulŭ cela fericitŭ,
De când lumina am zăritŭ
Şi de când naşa mi-a datŭ nume,
Ursitŭ am fostŭ sĕ fiu în lume
Alŭ ei înaltŭ, măreţŭ regentŭ,
Unŭ lucru fórte escelentŭ.
Şi din minutulŭ însemnatŭ,
De când pe tronŭ m'am aşeḑatŭ,
Mereu, mereu mi-am datŭ silinţă
— Câtŭ fŭ, firesce, cu putinţă —,
Pe toţĭ şi tóte sĕ-i împacŭ,
La tóte sĕ le punŭ capacŭ.

Am alergatŭ, am ostenitŭ
Şi sănĕtatea mi-am jertfitŭ. —
Ş'acum, acum la bĕtrêneţe,
Când pe-a mea faţă se vĕdŭ creţe,
Deşi destulŭ o pudruescŭ,
Acum când chiar mĕ gărbovescŭ,
Când pĕrulŭ totŭ mi-s'a albitŭ,
Ba cum vedeţĭ, am şi chelitŭ,
Unŭ puşchiŭ de erĭ, de-alaltă-erĭ,
Ce pe sub nasŭ nu are perĭ,
Ţingău, sĕ nu-i ḑicŭ alt-ceva,
Se scólă împotriva mea,
Şi vrea din ţéră sĕ m'alunge
Ş'apoi elŭ rege a ajunge,
Dicêndŭ, că tót'a mea domniă
A fostŭ curatŭ ticăloşiă,
Şi câtŭ eu ca regentŭ am fostŭ
Au mersŭ în lume tóte prostŭ....
Audĭ colo!.... Aşa sĕ ḑică,
Mĕ mirŭ, cum óre nu-i e frică
Că Sântu-Ilie ilŭ va trăsnĭ,
Când astfelŭ va mai cleveti! —
Dar domnĭ stimaţĭ şi dulcĭ cocóne,
Şi măritate şi vădane,
Cum fost-a guvernarea nóstră
Sĕ spuneţĭ însuşĭ dumnia-vóstră!
Aşa-i că sunteţĭ mulţumiţĭ?....
Aşa-i, că nu mĕ huiduiţĭ?....
Căcĭ înc'odată, ce-am putută,
Vĕ rogŭ sĕ credeţĭ, am făcutŭ. —
E dreptŭ, că domnii advocaţĭ
Orŭ fi ceva cam supĕraţĭ,
Căcĭ sub domnia mea procese
N'au fostŭ cum ar fi vrutŭ de dese;
Mulţĭ doctorĭ fi-vorŭ mâniosĭ,

cum facŭ unii carĭ voiescŭ, cum se ḑice, a lua cărbunĭ cu mâna nebunilorŭ; ci noi ne credemŭ datorĭ a îndemnă pe toţĭ la respectulŭ legilorŭ. Căcĭ trebue sĕ scii, d-le Mârzescu, că supunerea la autorităţĭ, respectarea legilorŭ şi păḑirea ordinei, sunt nisce învĕţăturĭ însemnate din morala creştină şi noi Episcopii dorimŭ şi căutămŭ după puterile nóstre ca aceste învĕţăturĭ sĕ prindă rădăcinĭ în iubita nóstră patriă. (Aplause). Să fii convinsŭ D-le Mârzescu, că orĭ cine voesce a aţâţa pe cetăţenĭ la desordine şi la nesupunerĭ către legĭ, noi Episcopii ilŭ vomŭ combate din rĕsputerĭ fără a ne teme de încriminările şi acusaţiunile ce ni se vorŭ face. Apoi, D-lorŭ, nu sciamŭ eu ce vijeliă atragŭ asupră-mĭ prin enciclica mea? dar mi-amŭ ḑisŭ: vie orĭ-ce o veni; mai înainte de tóte trebue sĕ-mĭ împlinescŭ datoria de capŭ alŭ bisericei şi de cetăţénŭ alŭ Romăniei, credinciosŭ ţĕrii şi Tronului. (Aplause.) Aşa amŭ şi făcutŭ D-lorŭ; dacă credeţĭ că amŭ făcutŭ rĕu, condemnaţi-mĕ. (Aplause.)

D lorŭ senatorĭ, totd'auna amŭ fostŭ cu Tronulŭ, şi nicĭ odată eu, nicĭ eu, nicĭ sânţii prelaţĭ, nu ne vomŭ desbină de tronŭ, căcĭ noi avemŭ datoriă şi chiarŭ datoriă religiósă de a-lŭ apĕra, şi când vedemŭ neorênduelĭ de uliţe suntemŭ cu atâtŭ mai datorĭ a ne strânge în jurulŭ iubitului nostru Suveranŭ. (Aplause.)

(Va urmă.)

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

**Pesta**, 15 Ianuariu. — In şedinţa de séră a comisiunei financiare a camerei deputaţilorŭ, preşedintele Zzigmondy condamnă procederea deputatului Racz, declară în aplausele membrilorŭ comisiunei, că Wahrmann, prin activitate şi prin promovarea intereselorŭ statului şi-a câştigatŭ merite.

**Csongrad**, 15 Ianuarie. — Szivok (liberalŭ) s'a alesŭ deputatŭ încontra antisemitului Csatar.

**Berlin**, 15 Ianuariu. — Se verbesce, că pentru grâu, orzŭ şi ovĕsŭ se va întrei vama, ér pentru sĕcară se va îndoi.

**Cairo**, 15 Ianuariu. — S'a rĕspânditŭ sgomotulŭ, că Mahdiulŭ a primitŭ condiţiunile engleze. Englesii 'şĭ făcu marşulŭ neinpedecaţĭ spre Chartum.

## DIVERSE.

**Unŭ prânḑŭ chinezescŭ.** — Unŭ comersantŭ germanŭ, aflându-se în Shanghai pentru afacerĭ de negoţŭ, a fostŭ învitatŭ la masă de unŭ fruntaşŭ chinezŭ din Pekingŭ. Intr'o fóe germană comersantulŭ descrie acestŭ prânḑŭ, spuindu'şĭ părerea asupra fie-cărei mâncărĭ: »Masa era de mai nainte încărcată cu 22 castróne de desertŭ şi luminată de 10 lămpĭ marĭ, ale cărorŭ sticle erau zugrăvite multicolorŭ şi înconjurate cu ghirlande de sticlă şlifuită şi cu ciucurĭ de mătase. Bucate se aduceau pe rêndŭ şi servitorii le presentau ântêiu celorŭ mai în vêrstă şi mai cu vadă dintre învitaţĭ. Bucatele au fostŭ următórele: 1. Porumbei cu ciupercĭ şi felii de bambusŭ fragetŭ, fiertură — deliciosŭ gustŭ. 2. Untură de porcŭ în aluatŭ coptŭ, unŭ felŭ de gogoşĭ — de minune. 3. Ouĕ de porumbei în ciorbă — fórte bun. 4. Cuiburĭ de rîndunicĭ chineze cu felii de şuncă şi de bambusŭ (o substanţă cleiósă) — escelentŭ. 5. Carne de pasĕre cu felii de bambus şi cu ciupercĭ fierte — gustŭ bunŭ. 6. Raţă cu bambus şi unŭ fructŭ ca ghinda — bunicelŭ. 7. Ficatŭ de porcŭ prăjitŭ în untŭ de ricină — prostŭ. 8. O mâncare japonesă: scoicĭ cu peşte şi jumărĭ de porcŭ — greţosŭ. 9. Cojĭ de caracatiţă cu felii de bambus şi şuncă, gătite în untŭ de ricină — fără acestŭ untŭ grozavŭ ar fi fostŭ bunŭ. 10. Bucăţĭ de pasĕre, şuncă şi porumbei, turnatŭ d'asupra albuşŭ de ou — fórte gustosŭ, 11. Carne de peştĭ deosebiţĭ cu bambus şi ciupercĭ — nu şciai ce mănâncĭ, dar era mai multŭ prostŭ decâtŭ bunŭ. 12. Şuncă de purcelŭ fértă în suculŭ sĕu — prea delicatŭ. Aci a intervenitŭ o pausă, în care a luatŭ fie-care nergheleaua în gură şi se jucau d'a degetele. Apoi au urmatŭ alte bucate. 13. Bróscă ţestósă cu ouĕle ei în untŭ de ricină — gróznicŭ la gustŭ. 14. Pieptŭ de pasĕre cu varză acră — nu prea delicatŭ. — Litchis próspete, fructulŭ celŭ mai bunŭ alŭ Chinei şi portocale marĭ, bune. In timpulŭ mesei se bea numai ceaiu slabŭ fără zahărŭ şi Samionŭ, unŭ vinŭ de orezŭ, ce se bea caldŭ, ca şi ceaiu şi este o bĕutură îngrozitóre.«

† **Necrologŭ.** — Elena Ţĕranu născută Vuia, soţia protopresviterului gr. or. alŭ Lipovei Iónŭ Ţĕranu, după unŭ morbŭ îndelungatŭ în etate de 72 de anĭ ai vieţii, ér a fericitei căsătorii 54, şĭ-a datŭ sufletulŭ în mânile Creatorului în 31 Decemvre 1884 (12 Ianuariu 1885).

Fie'i ţĕrîna uşóră!

## PROGRAMA SERATEI DE NOVITĂŢI

a capelei orăşenescĭ sub conducerea maiestrului ei d. *A. Brandner* în sala Redutei la 15 Ianuarie 1885.

1. »Fra Bombarda-Marsch« din opereta »Pfingsten in Florenz« de Alfons Czibulka.
2. »Nach des Tages Lasten« valsŭ de Carl Faust.
3. »Adagio« din alŭ II-lea concertŭ pentru Violoncello de C. Schröder (d. Karl Pöschl).
4. »Gruss an Budapest« Polka franç., de Eduard Strauss.
5. »A quatre chevaux« Polka repede de Ph. Fahrbach junior.
6. »Steyrische Lieder« A. Lindner pentru cornŭ (d. G. A. Krankemann).
7. »Jogász 1884-ik« Csárdás de Rácz Pal.
8. »Rosette« Polka Mazur (a. d. O. »der Feldprediger«) de C. Millöcker.
9. »Bravour-tria« pentru Oboe de Herzog (d. Otto Seidler).
10. »Aux coeurs sensibles« valsŭ de Fahrbach junior.
11. »Stimmt schon!« Polca franç. (»Der Feldprediger«) de Millöcker.
12. „Allerlei Sport« Quadrille de Carl Faust.
13. »Mein Lieblingsblümchen« Polca mazurŭ de E. Strauss.
14. „Fleurs de Mai« Polca franç. L. Fahrbach juniorŭ.
15. »Kosakenritt« Galopp (din opereta »Der Feldprediger«) de D. Millöcker.

Inceputulŭ la 8 óre séra.

## BIBLIOGRAFIĂ.

»Amiculŭ Familiei.« Ḑiarŭ beletristicŭ-illustratŭ. Nrulŭ I. cuprinde: Principele Dimitrie Ghica (biografia cu portretu). Vieţa jetfită. Novelă istorică originală de V. R. Buticescu (premiată cu unŭ cotorŭ de aurŭ bătutŭ cu pietrii nestimate şi provĕḑutŭ cu pénă de aurŭ). Magii dela rĕsăritŭ şi stéua (illustraţiune.) Te iubescŭ atâtŭ de multŭ. Aḑĭ, mâne şi poimâne.... In visŭ. Sufletulŭ uşuratŭ. Poesii de Georgiu Simu. Copiii. Scurtă ochire asupra lorŭ şi a obiceiurilorŭ dela nascere şi botezŭ. Studiu socialŭ de Eufrosina Humoricenu-Stoenescu, academiciana etc. Ortografia română cu litere latine între 1847—1860. Studiu filologicŭ-literarŭ de Dr. Gr. Şilaşi. Cea din urmă luptă de gladiatorĭ (ilustraţiune.) Inchinarea de anulŭ nou (ilustraţiune cu textŭ în poesiă) Părintele Carthausi. Romanu de Br. Jos. Eötvös. Către Linu. Poesia de C. Morariu. Diverse: Scriitorĭ românĭ distinşĭ. Povestile Peleşului în limba francesă. Instrucţiunea publică în România. Românii din Macedonia. Ce cântă pasĕrile. Cea mai scumpă biserică. Numĕrulŭ ḑilelorŭ fericite. Hârtia întrebuinţată la electricitate. — Pe învĕlitóre: Scrisorile unei parisiene. Schiţă d. Maria de Laurenz. Cronica Contemporană — Foiletonulŭ originalŭ alŭ »Amicului Familiei.« — Varietăţĭ, o mulţime. Bibliografia. Poşta Redacţiunei.

**Scriitorĭ românĭ distinşĭ.** Comisiunea literară a »Cancelăriei Negruţŭ« din Gherla a adjudecatŭ premii de „distincţiune literară« pentru următorii scriitorĭ românĭ: dd. V. R. Buticescu assesorŭ la tribunalulŭ regiu în Bistriţa, A. G. Drăghicescu locotenente de artileriă în Bucurescĭ şi d-na Efrosina Hemoricénu-Stoenescu bacalaureată în litere şi sciinţe, membru cu semne de distincţiune a mai multorŭ societăţĭ literare, sciinţifice şi filantropice etc. în Rimniculŭ-Săratŭ — acordândŭ: d-lui V. R. Buticescu pentru novela originală »Viaţa jertfită« unŭ cotorŭ de aurŭ bătutŭ cu petrii nestimate şi provĕḑutŭ cu o pénă de aurŭ, — d-lui A. G. Drăghicescu pentru drama istorică originală scrisă în versurĭ »Asasinarea lui Mihaiu Vitézulŭ« 200 francĭ în aurŭ şi dómnei Efrosina Homoricénu-Stoenescu pentru studiulŭ socialŭ »Copiii« 100 francĭ în aurŭ.

Tóte trei operatele acestea urméză a se publica în ḑiarulŭ »Amiculŭ Familiei« începêndŭ chiar cu numĕrulŭ ântêiu.

**Chiar acum s'a pusŭ sub tiparŭ** în Tipografia »Aurora« din Gherla şi până la finea lunei Martie va apărĕ: **Indreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămentulŭ intuitivŭ** în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă. De V. Gr. Borgovanu profesorŭ preparandialŭ (normalŭ) în Gherla. Preţulŭ de abonamentŭ e 1 fl., pentru care opulŭ se va trimite cu portofrancatŭ. După apariţiune opulŭ se va vinde cu 1 fl. 50 cr. — Abonamentele sĕ se adreseze la d-lŭ autorŭ orĭ la Tipografia editóre.




Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu


Că fost-au prea mulţĭ sănĕtoşĭ,
Şi sfinţĭ părinţĭ m'orŭ osândi
Că n'au prea cursŭ la liturghii.
E dreptŭ, că multe coconiţe
Şi nu puţine vĕduviţe,
Zadarnicŭ au totŭ aşteptatŭ
Unŭ bărbăţelŭ frumosŭ, bogatŭ,
Dar, credeţĭ, nu e vina mea,
Căcĭ astăḑĭ lumea e de-aşa. —
Carĭ se certau mai nainte,
Pe semne au mai prinsŭ la minte
Şi'n gândulŭ lorŭ au cuvêntatŭ:
»Decâtŭ la domnulŭ advocatŭ,
»Paralele în punga mea
»Cu multŭ mai bine potŭ şedé!«
Ér' bolnavii vorŭ fi gânditŭ:
»Decâtŭ atâta pipăitŭ,
»Şi atâtea pilurĭ şi chininŭ
»Mai bine unŭ litru, doi de vinŭ!«
Şi sigurŭ, astă doftoriă
Plătit-a câtŭ reţete-o miiă.
Câtŭ pentru domnii peţitorĭ,
Când mĕ gândescŭ, mĕ iau fiorĭ,
Căcĭ la totŭ pasulŭ, care'lŭ facĭ,
Zărescĭ o ciurdă de burlacĭ,
Mulţĭ dintre ei prea bunĭ copii,
Cu care orĭ-ce potĭ vorbi,
Dar cum spui de căsătoriă,
Par'că le tornĭ pe capŭ leşiă. —
Carĕ-o fi causa, nu sciu dĕu,
Numai atâta sciu, că-i rĕu!
. . . . . . . . . .
Cum ḑicŭ, în aste cestiunĭ
N'am prea pututŭ sĕ facŭ minunĭ.
Dar câtŭ privesce celelalte,
Anume cestiile 'nalte
Politice, bisericeştĭ
Şi mai alesŭ braşovenescĭ,
Cu tótă modestia mea
Cată sĕ spunŭ, deşi n'aşŭ vrea,
Că trebue sĕ mĕ fălescŭ,
Când la trecutulŭ meu gândescŭ.
Atâta zelŭ, activitate
N'au fostŭ nicĭ — când documentate,
Şi toţĭ regenţĭ — anteriorĭ
Disparŭ, cu mine de-i mĕsorĭ!.....
Ce, 'mĭ contraḑice cineva?...
Cutéz'a ḑice: nu-i aşa!?.....
Ei bine, o sĕ-i dovedescŭ,
Că eu de locŭ nu le croescŭ,
Ci tóte, tóte, pe-alŭ meu pĕrŭ,
Suntŭ numai purulŭ adevĕrŭ!
Pe rêndŭ dér tóte sĕ luămŭ
Şi pe contrarĭ sĕ-i înfundămŭ. —
Dér înainte de-a începe,
Orĭ cine, credŭ, póte pricepe,
Că pentru-a căpĕta putere
Unŭ păhărelŭ de vinŭ séu bere
In nicĭ unŭ chipŭ rĕu nu arŭ fi,
Décă pe-aicea s'ar găsi! (bea).

**II.**

Decĭ, domnilorŭ, cu ce sĕ'ncepŭ,
La care bute sĕ dau cepŭ?.....
Sĕ dau la cea mai colosală,
Politica naţională!
. . . . . . . . .
Românii, e adevĕratŭ,
Câtŭ a ţinutŭ alŭ meu regatŭ,
Ca némulŭ celŭ mai înţeleptŭ,
Cum i-a numitŭ unŭ domnŭ cu dreptŭ,
Celŭ mai distinsŭ şi escelentŭ,
Celŭ mai cu minte şi prudentŭ,
Celŭ mai vitézŭ şi valorosŭ,
Capabilŭ şi mărinimosŭ,
In multe cele-au progresatŭ,
In multe au documentatŭ,
Că Nemţĭ, Italienĭ şĭ Ruşĭ,
Francesĭ, Americanĭ, Zuluşĭ,
Tătarĭ, Polonĭ şi Iaponezĭ,
Cu ei décă-i asemĕnezĭ,
In tocmai ca unŭ carŭ cu boi
Rĕmânŭ cu-o poştă înapoi. —
Cum ḑicŭ, în multe s'au distinsŭ,
Dar unde fruntea ş'au încinsŭ
Cu laurĭ ce nu veştejescŭ,
Ci totŭ mai tare înverḑescŭ
Şi verḑĭ vorŭ fi, vorŭ fi sans fin,
E pe politiculŭ terenŭ!

Când pe-alte naţii au vĕḑutŭ,
Că sĕ se lupte — au începutŭ,
In parlamentŭ şi comitate
Sĕ fiă în majoritate,
Ei ca poporulŭ de prudenţĭ,
Şi de politicĭ escelenţĭ
Au ḑisŭ în sine: „Aferimŭ,
„Hai noi frumosŭ sĕ-i păcălimŭ,
„Şi până ei s'orŭ ciomăgi
„Şi gura ş'o vorŭ osteni,
„Colea la umbră sĕ durmimŭ
„Şi bine sĕ ne odihnimŭ!«
Şi asta se numesce, frate,
Politică 'n pasivitate. —

(va urma).

**Cursulŭ la bursa de Viena**

din 14 Ianuarie st. n. 1885.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ ungară 6% | 123.30 | Bonurĭ croato-slavone | 100.– |
| Rentă de aurŭ 4% | 96.10 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 99.25 |
| Rentă de hârtiă 5% | 91.50 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 116.75 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 146.30 | Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 118.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 98.30 | Renta de hărtiă austriacă | 83.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 121.– | Renta de arg. austr. | 83.95 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 105.80 | Renta de aurŭ austr. | 105.40 |
| Bonurĭ rurale ungare | 101.10 | Losurile din 1860 | 137.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 101.20 | Acțiunile băncel austro-ungare | 861.— |
| Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ | 101.25 | Act. băncel de creditŭ ung. | 306.75 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 100.25 | Act. băncel de creditŭ austr. | 294.80 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 101.50 | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.80 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 9.80$\frac{1}{2}$ |
| | | Mărcĭ 100 împ. germ. | 60.40 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 123.80 |

**Bursa de Bucurescĭ.**

Cota oficială dela 31 Decemvre st. v. 1884.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 88 | — |
| Renta rom. amort. (5%) | 92 | — |
| » convert. (6%) | 86$\frac{1}{2}$ | — |
| Împr. oraș. Buc. (20 fr.) | 30 | — |
| Credit fonc. rural (7%) | 80 | — |
| » „ „ (5%) | 96 | — |
| » » urban (7%) | 93$\frac{1}{4}$ | — |
| » » » (6%) | 87 | — |
| » » » (5%) | 78 | — |
| Banca națională a României | 1150 | — |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 280 | — |
| « » » Națională | 210 | — |
| Aurŭ | 16$\frac{1}{2}$% | — |
| Bancnote austriace contra aurŭ | — | — |

**Cursulu pieței Brașovŭ**

din 15 Ianuarie st. n. 1885

| | Cump. | | Vênd. | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.43 | Vênd. | 8.45 |
| Argint românesc | » | 8.35 | » | 8.40 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.75 | » | 9.77 |
| Lire turcescĭ | » | 10.98 | » | 11.— |
| Imperialĭ | » | 9.98 | » | 10.— |
| Galbenĭ | » | 5.70 | » | 5.72 |
| Scrisurile fonc. »Albina« | » | 100— | » | 101.50 |
| Ruble Rusescĭ | » | 125— | » | 126— |
| Discontulŭ | » | 7—10 % pe anŭ. | | |

**Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)**

Acei domnĭ abonațĭ ai noștri, cari au plătitŭ prețulŭ abonamentului pe jumĕtate de anŭ séu pe unŭ anŭ, înainte de 1-a Aprile a. c., sunt rugațĭ a ne trimite diferența prețului urcatŭ dela 1 Aprile c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS."





# Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

**Predealŭ-Budapesta**

| | Trenŭ accelerat | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.15 | — | — | — |
| **Predealŭ** | 1.09 | — | — | 9.50 |
| Timișŭ | 1.33 | — | — | 10.15 |
| Brașovŭ | 2.06 | — | — | 10.50 |
| | 2.16 | 6.30 | 5.45 | |
| Feldióra | 2.44 | 7.09 | 6.28 | |
| Apatia | 3.03 | 7.41 | 7.07 | |
| Agostonfalva | 3.18 | 8.09 | 7.42 | |
| Homorodŭ | 3.51 | 8.53 | 8.51 | |
| Hașfaleu | 4.51 | 10.18 | 10.52 | |
| Sighișóra | 5.11 | 10.55 | 11.56 | |
| Elisabetopole | 5.39 | 11.36 | 12.43 | |
| Mediașŭ | 6.00 | 12.11 | 1.23 | |
| Copșa mică | 6.29 | 12.35 | 2.07 | |
| Micăsasa | — | 12.54 | 2.27 | |
| Blașiu | 7.02 | 1.29 | 3.06 | |
| Crăciunelŭ | — | 1.45 | 3.22 | |
| Teiușŭ | 7.38 | 2.26 | 4.15 | |
| Aiudŭ | 7.55 | 2.48 | 4.44 | |
| Vințulŭ de susŭ | — | 3.12 | 5.10 | |
| Uióra | — | 3.19 | 5.19 | |
| Cucerdea | 8.24 | 3.36 | 5.47 | |
| Ghirișŭ | 8.48 | 4.10 | 6.38 | |
| Apahida | — | 5.39 | 8.51 | |
| Clușiu | 10.08 | 5.59 | 9.18 | |
| | 10.18 | 6.28 | 8.00 | |
| Nedeșdu | — | 6.54 | 8.34 | |
| Ghirbĕu | — | 7.10 | 8.59 | |
| Aghirișŭ | — | 7.25 | 9.35 | |
| Stana | — | 7.49 | 10.16 | |
| Huiedinŭ | 11.33 | 8.11 | 11.04 | |
| Ciucia | 12.06 | 8.52 | 12.17 | |
| Bucia | — | 9.11 | 12.47 | |
| Bratca | — | 9.29 | 1.21 | |
| Rév | 12.25 | 9.52 | 2.05 | |
| Mezö-Telegd | 1.11 | 10.27 | 3.08 | |
| Fugyi-Vásárhely | — | 10.46 | 3.39 | |
| Várad-Velințe | — | 10.56 | 3.55 | |
| Oradia-mare | 1.49 | 11.04 | 4.06 | |
| | 1.54 | 11.14 | 7.30 | |
| P. Ladány | 3.14 | 1.47 | 11.05 | |
| Szolnok | 5.10 | 4.40 | 2.37 | |
| **Buda-pesta** | 7.30 | 7.44 | 6.40 | |
| Viena | 2.00 | 6.20 | 2.00 | |

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ accelerat | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 | 3.30 | 8.00 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 | 9.45 | 2.47 |
| Szolnok | 11.24 | 10.55 | 12.18 | 6.36 |
| P. Ladány | 2.01 | 2.04 | 1.59 | 10.09 |
| Oradea mare | 4.11 | 5.13 | 3.20 | |
| | 4.21 | 9.37 | 3.25 | |
| Várad-Velencze | 4.29 | 9.45 | — | |
| Fugyi-Vásárhely | 4.40 | 9.59 | — | |
| Mezö-Telegd | 5.02 | 10.28 | 3.56 | |
| Rév | 5.46 | 11.41 | 4.31 | |
| Bratca | 6.09 | 12.15 | — | |
| Bucia | 6.28 | 12.48 | — | |
| Ciucia | 6.52 | 1.48 | 5.28 | |
| Huiedin | 7.32 | 3.21 | 6.01 | |
| Stana | 7.51 | 3.54 | — | |
| Aghiriș | 8.12 | 4.34 | — | |
| Ghirbĕu | 8.24 | 4.52 | — | |
| Nedeșdu | 8.38 | 5.11 | — | |
| Clușiu | 8.57 | 5.40 | 7.08 | |
| | 9.23 | 6.00 | 7.18 | |
| Apahida | 9.50 | 6.29 | — | |
| Ghiriș | 11.15 | 8.14 | 8.29 | |
| Cucerdea | 12.04 | 9.49 | 8.53 | |
| Uióra | 12.12 | 9.58 | — | |
| Vințulŭ de susŭ | 12.19 | 10.07 | — | |
| Aiudŭ | 12.45 | 10.42 | 9.17 | |
| Teiușŭ | 1.15 | 11.32 | 9.40 | |
| Crăciunelŭ | 1.44 | 12.03 | — | |
| Blașŭ | 2.00 | 12.24 | 10.12 | |
| Micăsasa | 2.34 | 12.43 | — | |
| Copșa mică | 2.52 | 1.22 | 10.45 | |
| Mediașŭ | 3.27 | 2.24 | 11.07 | |
| Elisabetopole | 4.01 | 3.06 | 11.29 | |
| Sigișóra | 4.50 | 4.17 | 12.15 | |
| Hașfaleu | 5.08 | 4.51 | 12.30 | |
| Homorod | 6.47 | 7.07 | 1.32 | |
| Agostonfalva | 7.36 | 8.10 | 2.04 | |
| Apatia | 8.09 | 8.46 | 2.24 | |
| Feldióra | 8.41 | 9.20 | 2.44 | |
| Brașovŭ | 9.20 | 10.15 | 3.15 | |
| | — | 6.00 | 3.25 | |
| Timișŭ | — | 6.57 | 4.03 | |
| **Predealŭ** | — | 7.32 | 4.28 | |
| Bucurescĭ | — | — | 10.25 | |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

**Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta**

| | Trenu de persóne | Trenu omnibus | Trenu omnibus |
|---|---|---|---|
| **Teiușŭ** | 2.39 | 9.50 | 8.20 |
| Alba-Iulia | 3.40 | 10.42 | 9.10 |
| Vințulŭ de josŭ | 4.04 | 11.09 | |
| Șibotŭ | 4.35 | 11.43 | |
| Orăștia | 5.02 | 12.13 | |
| Simeria (Piski) | 5.44 | 1.22 | |
| Deva | 6.05 | 1.48 | |
| Branicĭca | 6.34 | 2.21 | |
| Ilia | 7.01 | 2.54 | |
| Gurasada | 7.15 | 3.09 | |
| Zam | 7.49 | 3.48 | |
| Soborșin | 8.32 | 4.37 | |
| Bĕrzova | 9.19 | 5.30 | |
| Conopŭ | 9.40 | 5.58 | |
| Radna-Lipova | 10.16 | 6.38 | 8.24 |
| Paulișŭ | 10.32 | 6.56 | 8.41 |
| Gyorok | 10.48 | 7.15 | 9.01 |
| Glogovațŭ | 11.17 | 7.48 | 9.30 |
| **Aradŭ** | 12.32 | 8.05 | 9.45 |
| | 12.00 | 8.45 | 6.10 |
| Szolnok | 4.00 | 2.10 | 7.27 |
| **Budapesta** | 7.44 | 6.40 | — |
| Viena | 6.20 | — | — |

**Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 |
| Szolnok | 11.14 | 12.28 |
| **Aradŭ** | 3.35 | 5.30 |
| | 4.00 | 6.20 |
| Glogovațŭ | 4.16 | 6.39 |
| Gyorok | 4.47 | 7.19 |
| Paulișŭ | 5.02 | 7.39 |
| Radna-Lipova | 5.25 | 8.11 |
| Conopŭ | 5.57 | 8.49 |
| Bĕrzova | 6.18 | 9.18 |
| Soborșin | 7.11 | 10.27 |
| Zam | 7.48 | 11.18 |
| Gurasada | 8.22 | 11.57 |
| Ilia | 8.40 | 12.27 |
| Branicĭca | 9.02 | 12.57 |
| Deva | 9.32 | 1.45 |
| Simeria (Piski) | 10.12 | 2.58 |
| Orăștiă | 10.47 | 3.46 |
| Șibotŭ | 11.14 | 4.20 |
| Vințulŭ de josŭ | 11.46 | 5.06 |
| Alba-Iulia | 12.21 | 6.15 |
| **Teiușŭ** | 12.53 | 7.00 |

**Aradŭ-Timișóra**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|
| **Aradŭ** | 6.00 | 12.30 |
| Aradulŭ nou | 6.26 | 12.54 |
| Németh-Ságh | 6.51 | 1.19 |
| Vinga | 7.28 | 1.50 |
| Orczifalva | 7.49 | 2.12 |
| Merczifalva | 8.09 | 2.30 |
| **Timișóra** | 8.58 | 3.15 |

**Simeria** (Piski) **Petroșenĭ**

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Simeria** | 3.08 |
| Streiu | 3.45 |
| Hațegŭ | 4.33 |
| Pui | 5.19 |
| Crivadia | 6.05 |
| Banița | 6.43 |
| **Petroșenĭ** | 7.00 |

**Timișóra-Aradŭ**

| | Trenu de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| **Timișóra** | 12.25 | 5.00 |
| Merczifalva | 1.16 | 5.56 |
| Orczifalva | 1.34 | 6.16 |
| Vinga | 2.04 | 6.50 |
| Németh-Ságh | 2.25 | 7.11 |
| Aradulŭ nou | 2.54 | 7.44 |
| **Aradŭ** | 3.10 | 8.00 |

**Petroșenĭ—Simeria** (Piski)

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Petroșenĭ** | 8.56 |
| Banița | 9.37 |
| Crivadia | 10.09 |
| Pui | 10.48 |
| Hațegŭ | 11.26 |
| Streiu | 12.06 |
| **Simeria** | 12.37 |

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.